

ĆWICZENIE 3

Adaptacyjna modulacja Delta oraz kodek ADPCM

1. Adaptacyjna modulacja Delta.

Reguła aktualizacji parametru $\Delta(n)$ nie określa dokładnych wartości parametrów K i inicjalizacji $\Delta(0)$, reprezentuje to wzór 1.

$$\Delta(n) = \Delta(n-1)K^{e_{wy}(n)e_{wy}(n-1)}, \quad \Delta(0) > 0, \quad K > 1$$

Wzór 1.

W sposób optymalny należy wyznaczyć nieznane wartości. Za kryterium optymalizacji przyjmujemy SQNR, a zadanie optymalizacji 2D przyjmuje postać wzoru 2.

$$\max_{K, \Delta(0)} SQNR = 10 \log_{10} \left(\frac{\sum_{i=0}^{N-1} s^2(n)}{\sum_{i=0}^{N-1} (s(n) - s_q(n))^2} \right)$$

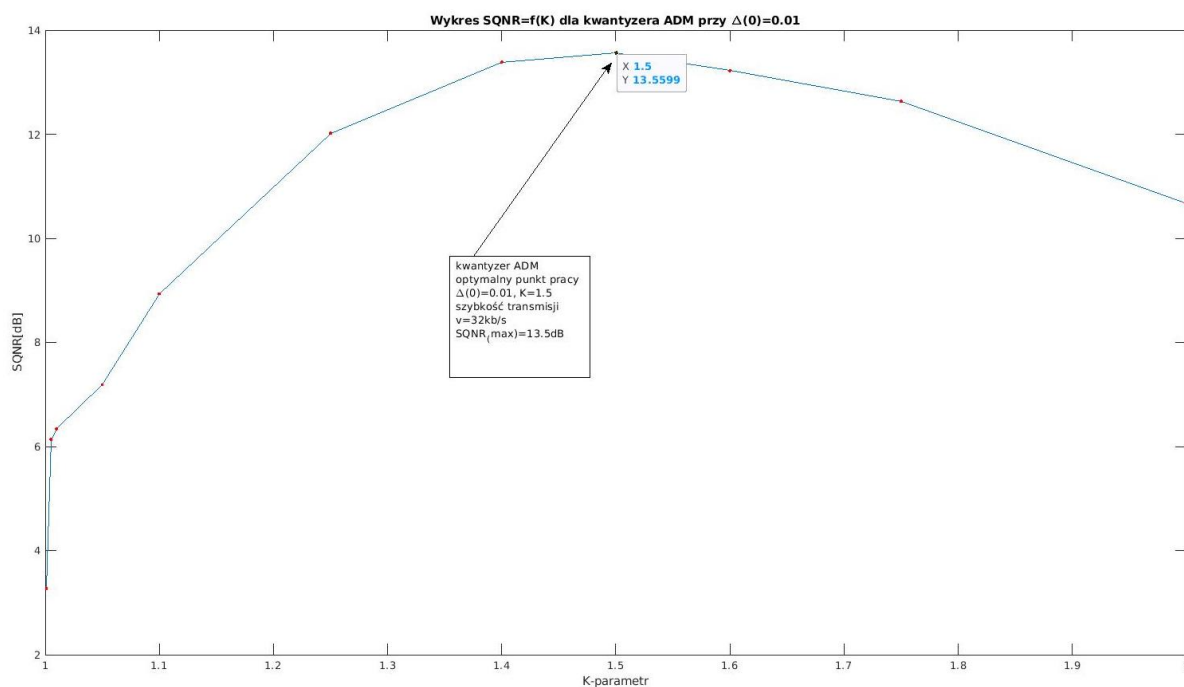
Wzór 2.

W oparciu o obserwacje pętli sprzężenia zwrotnego zaproponowano wartość parametru $\Delta=0.01$ (wartość początkowa parametru $\Delta(n)$ likwidacja stanów przejściowych) oraz zawężenie poszukiwań optymalnej wartości parametru k do przedziału od 1.01 (początek dużej dynamiki zmian parametru $\Delta(n)$) do 2.0 (początek trwałego przełączania wartości parametru $\Delta(n)$ – permanentny szum śrutowy). W efekcie likwidacji stanu przejściowego problem optymalizacji 2D bez ograniczeń staje się problemem 1D z ograniczeniami ($\Delta(0) = 0.01$, *brak stanu przejściowego*), pokazuje to wzór 3.

$$\max_{1,01 \leq K \leq 2,0} SQNR = 10 \log_{10} \left(\frac{E_s}{E_e} \right)$$

Wzór 3.

W oparciu o wyznaczone z wykresu wartości **SQNR** oraz skrypt *petla2.m* wyznaczyłem optymalną wartość parametru **k** przy $\Delta I = 0.01$.

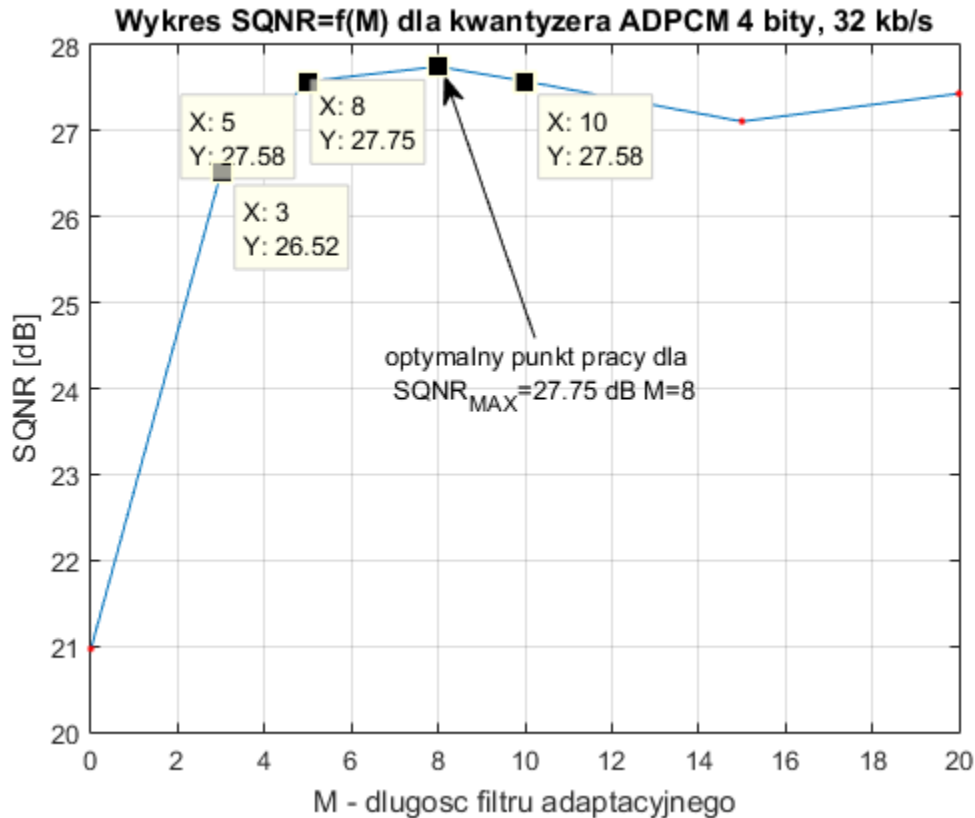

Wykres 1. $SQNR=f(K)$ dla kwantyzera ADM przy $\Delta(0)=0.01$.

Optymalnym punktem pracy kodera jest $K=1,5$ dla $SQNR=13,5$ [dB]. Prędkość dla tego punktu wynosi 32kb/s.

2. Badanie ADPCM 4ity, 32 kb/s

W oparciu o plik *adpcm_4b.m*, który symuluje działanie układu kodowania ADPCM opartego na filtrze typu FIR oraz kwantyzatorze czterobitowym, zbadałem zależność $SNR(M)$, gdzie M wynosi kolejno 5, 8, 10, 12, 15, 20 i jest rzędem filtru predykcyjnego przy długości sygnału wejściowego 30000 próbek. Przy realizacji tego punktu wykorzystałem skrypt *petla3.m* i zawarte w nim wartości stałych filtru adaptacyjnego.

Wykres 2. SQNR=f(M) dla kwantyzera ADPCM 4bitowego o prędkości $v=32\text{kb/s}$.

Optimalny punkt pracy SQNR wynosi $M=8$, $\text{SQNR}=27,75$ [dB]. Analizując wykres 2. można zauważyć, że od $M=10$ SQNR spada, świadczy to o rosnącej złożoności obliczeniowej, na tej podstawie można stwierdzić, iż dalsze zwiększanie długości filtra nie ma sensu, a wręcz powoduje spadek SQNR. Najoptymalniejsze SQNRy pochodzą z zakresu $M=5$ do $M=10$. Różnica między SQNR dla wartości $M=5$, a SQNR dla wartości $M=8$ wynosi 0,17 dB. W tej metodzie optymalizacyjnej możemy jedynie zwiększać długość filtra.

- W oparciu o analizę złożoności obliczeniowej algorytmu (N_m - ilość elementarnych mnożeń „od próbki do próbki”) oraz jakość sygnału po rekonstrukcji (wartość SQNR) dokonałem wyboru optymalnej długości filtra adaptacyjnego M dla wybranych λ zgodnie z kryterium:

$$\max V(M) = \text{SQNR}(M) - (\lambda * N_m(M)), \text{ dla } \lambda = 0, 0.1, 0.5 \text{ oraz } 1,$$

gdzie człon $\lambda * N_m$ pełni tutaj rolę funkcję kary za zbyt dużą złożoność obliczeniową algorytmu ($\lambda=0.1$ – procesor o dużej mocy obliczeniowej”, $\lambda=0.5$ (zwykły procesor) i $\lambda=1.0$ – procesor o małej mocy obliczeniowej), a $N_m=3M+5$ to ilość elementarnych operacji wykonywanych w trybie pracy sekwencyjnej, czyli „od próbki do próbki”.

M-długość filtru	SQNR [dB], $\lambda=0$	N_m=3M+5 (M>0) złożoność	Liczba operacji/s przy fs=8 kHz	V(M) dla $\lambda=0.1$	V(M) dla $\lambda=0.5$	V(M) dla $\lambda=1.0$
0	21.00	2	16 000	20.8	20.0	19.0
2	26.21	11	88 000	25.11	20.71	15.21
5	27.58	20	160 000	25.58	17.58	7.58
8	27.75	29	232 000	24.85	13.25	-1.25
10	27.58	35	280 000	24.08	10.08	-7.42

Tabela 1. Analiza złożoności obliczeniowej oraz jakości sygnału po rekonstrukcji (SQNR), a także wybór optymalnej długości filtru adaptacyjnego dla wybranych wartości λ .

Dla $\lambda=0$ najoptymalniejsze $V=27,75$ ($M=8$), sygnalizuje to na dobry procesor. Dla $\lambda=0,1$ najoptymalniejsze $V=25,58$ ($M=5$), procesor o dużej mocy obliczeniowej. Dla $\lambda=0,5$ najoptymalniejsze $V=20,71$ ($M=2$), zwykły procesor. Dla $\lambda=1,0$ najoptymalniejsze $V=19,0$ ($M=0$), najlepiej nie włączać tej gałęzi albo zastosować kwantyzator dynamiczny, złożoność obliczeniowa jest za duża dla procesora.

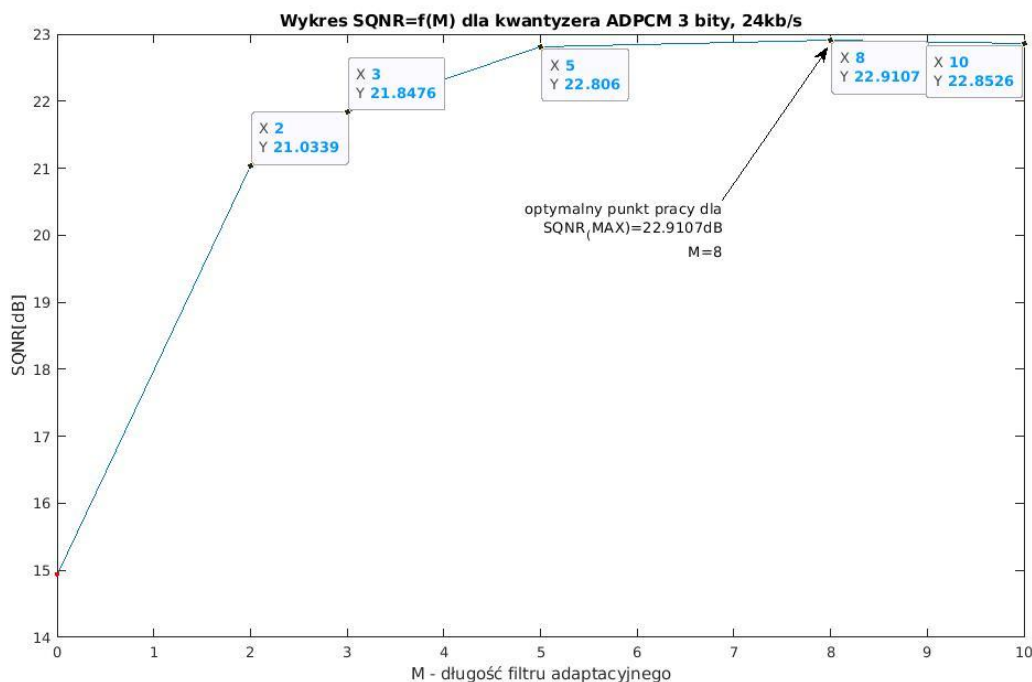
- Prędkość transmisji wynosząca 32kb/s jest potrzebna do realizacji analizowanego kodera ADPCM b=4 bity przy $f_s=8000\text{Hz}$.

$$v=4\text{bity} * 8000\text{Hz} = 32\text{kb/s}$$

Prędkość v nie zależy od długości filtru.

3. ZADANIE WŁASNE

- W oparciu o plik *adpcm_3b.m*, który symuluje działanie układu kodowania ADPCM opartego na filtrze typu FIR oraz **kwantyzator trzybitowy**, zbadałem zależność **SNR(M)**, gdzie M ($M=2, 3, 5, 8, 10$) jest rzędem filtru predykcyjnego przy długości sygnału wejściowego 30000 próbek. Przy realizacji tego punktu wykorzystałem skrypt *petla4.m* i zawarte w nim wartości stałych filtru adaptacyjnego.

Wykres 2. SQNR=f(M) dla kwantyzera ADPCM 3 bity, 24kb/s.

Analizując wykres można zauważyć, że optymalny punkt pracy dla SQNR (max) wynosi 22,9107 dB, M=8. Wartości M od M=5 do M=10 mają podobne wartości, różnica pomiędzy M=5, a M=8 wynosi 0,1047 dB. Nie opłaca się analizować kolejnych wartości (M>10), ponieważ rosnąca złożoność obliczeniowa obniża SQNR.

- W oparciu o analizę złożoności obliczeniowej algorytmu (**Im** - ilość elementarnych mnożeń od próbki do próbki) oraz **jakość sygnału po rekonstrukcji** (wartość SQNR) dokonałem wyboru optymalnej długości filtra adaptacyjnego **M** zgodnie z kryterium:

$$\max V(M) = \text{SQNR}(M) - \lambda * N\_m(M), \text{ dla } \lambda = 0, 0.1, 0.5 \text{ oraz } 1,$$

gdzie człon $\lambda * N\_m$ pełni tutaj rolę funkcję kary za zbyt dużą złożoność obliczeniową algorytmu ($\lambda=0.1$ "procesor o dużej mocy obliczeniowej", $\lambda=0.5$ (zwykły procesor) i $\lambda=1.0$ – procesor o małej mocy obliczeniowej) a N_m to ilość elementarnych operacji wykonywanych od próbki do próbki.

M -długość filtru	SQNR [dB], $\lambda=0$	N_m=3M+5 (M>0) złożoność	Liczba operacji/s przy fs=8 kHz	V(M) dla $\lambda=0.1$	V(M) dla $\lambda=0.5$	V(M) dla $\lambda=1.0$
2	21,03	11	88 000	19.93	15.53	10.03
3	21,85	14	112000	20.45	14.85	7.85
5	22,80	20	160000	20.80	12.80	2.80
8	22,91	29	232000	20.01	8.41	-6.09
10	22,85	35	280000	19.35	5.35	-12.15

Tabela2. Analiza złożoności obliczeniowej oraz jakość sygnału po rekonstrukcji (SQNR), a także wybór optymalnej długości filtru adaptacyjnego dla wybranych wartości λ .

Dla $\lambda=0$ najoptymalniejsze $V=22,91$ ($M=8$), sygnalizuje to na dobry procesor. Dla $\lambda=0,1$ najoptymalniejsze $V=20,80$ ($M=5$), procesor o dużej mocy obliczeniowej. Dla $\lambda=0,5$ najoptymalniejsze $V=15,53$ ($M=2$), zwykły procesor. Dla $\lambda=1,0$ najoptymalniejsze $V=10,03$ ($M=2$), najlepiej nie włączać tej gałęzi albo zastosować kwantyzator dynamiczny, złożoność obliczeniowa jest za duża dla procesora.

- Szybkość transmisji 24kb/s jest potrzebna do realizacji analizowanego kodera ADPCM **b=3** bity przy $f_s=8000$ Hz.

$$v = 3\text{bity} * 8000\text{Hz} = 24\text{kb/s}$$

Prędkość v nie zależy od długości filtru M .

4. Wnioski końcowe

Reguła aktualizacji parametru $\Delta(n)$ nie określa dokładnych wartości parametrów K i inicjalizacji $\Delta(0)$. Za kryterium optymalizacji przyjmujemy SQNR.

W efekcie likwidacji stanu przejściowego problem optymalizacji 2D bez ograniczeń staje się problemem 1D z ograniczeniami $1,01 \leq K \leq 2,0$.

Badając zależność $SQNR=f(K)$ dla kwantyzera ADM przy $\Delta(0) = 0,01$ optymalnym punktem pracy kodera jest $K=1,5$ dla $SQNR=13,5$ [dB]. Prędkość dla tego punktu wynosi 32kb/s.

Dla kwantyzera ADPCM 4bitowego optymalny punkt pracy SQNR wynosi $M=8$, $SQNR=27,75$ [dB]. Dla $\lambda=0$ najoptymalniejsze $V=27,75$ ($M=8$), dla $\lambda=0,1$ najoptymalniejsze $V=25,58$ ($M=5$), dla $\lambda=0,5$ najoptymalniejsze $V=20,71$ ($M=2$), dla $\lambda=1,0$ najoptymalniejsze $V=19,0$. Do realizacji analizowanego kodera potrzebna jest prędkość transmisji 32kb/s.

Dla kwantyzera ADPCM 3 bitowego optymalny punkt pracy SQNR wynosi 22,9107 dB, $M=8$. Dla $\lambda=0$ najoptymalniejsze $V=22,91$ ($M=8$), dla $\lambda=0,1$ najoptymalniejsze $V=20,80$ ($M=5$), dla $\lambda=0,5$ najoptymalniejsze $V=15,53$ ($M=2$), dla $\lambda=1,0$ najoptymalniejsze $V=10,03$ ($M=2$). Do realizacji analizowanego kodera potrzebna jest prędkość transmisji 24kb/s.

Dla obydwóch analizowanych kwantyzatorów złożoność obliczeniowa dla $M>10$ spada, ponadto różnice pomiędzy $M=5$, $M=8$ są minimalne (dla 4 bitowego 0,17 dB, dla 3 bitowego 0,1047 dB).